

Sygnatura akt III C 1436/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 października 2022 r.

Sąd Rejonowy Szczecin- Centrum w Szczecinie – Wydział III Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Janik-Białek

Protokolant: sekr. sądowy Paulina Kłos

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2022 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. O.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę

I. uchyła w całości wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 23 marca 2021 r.;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. O. kwotę 1.108 (jednego tysiąca stu ośmiu) złotych z liczonymi w skali roku odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10 października 2020 roku do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.187 (jednego tysiąca stu osiemdziesięciu siedmiu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 270 (dwustu siedemdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kwotę 421 (czterystu dwudziestu jeden) złotych 33 (trzydziestu trzech) groszy tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sędzia Małgorzata Janik- Białek

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 9 listopada 2020 roku P. O., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., dalej (...) S.A. w W., kwoty 1.108,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 10 października 2020 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód wskazał, że w dniu 15 lutego 2020 r. doszło do kolizji, w której uszkodzeniu uległ pojazd marki S. (...) o nr rej. (...), stanowiący własność B. S.. W dacie zdarzenia sprawca szkody posiadał polisę od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w W.. Ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialności i wypłacił odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego, ale nie w pełnej wysokości. Najem rozpoczął się 17 sierpnia 2020 r. i trwał do 28 sierpnia 2020 r. Najem trwał zatem 11 dni przy dobowej stawce 160 zł brutto. Całkowity koszt najmu wyniósł 1.760 zł brutto. Pozwana decyzją z 9 września 2020 r. przyznała kwotę 400 zł, uznając za zasadne 5 dni najmu przy stawce 80

zł netto. Po wniesionym odwołaniu pozwany przyznał dopłatę podatku VAT do wartości uprzednio przyznanej kwoty odszkodowania. Aktualnie powód dochodzi części z pozostałej części odszkodowania.

W dniu 23 marca 2021 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wydał wyrok zaoczny, zgodnie z żądaniem pozwu.

W dniu 8 kwietnia 2021 roku Zastępca Kierownika Sekretariatu III Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie sporządziła notatkę urzędową, zgodnie z którą w dniu wydania wyroku zaocznego wniesiona odpowiedź na pozew nie została dołączona do akt niniejszej sprawy oraz nie została zarejestrowana w systemie (...).

W odpowiedzi na pozew strona pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwana wskazała, że nie kwestionuje okoliczności zdarzenia ubezpieczeniowego i własnej odpowiedzialności. Zakwestionowała natomiast dobową stawkę najmu i czas najmu. Dalej wskazano, że ubezpieczyciel proponował poszkodowanemu wynajem samochodu zastępczego, a także informował go o akceptowanym poziomie dobowych kosztów najmu pojazdu zastępczego. (...) S.A. w W. ograniczył wysokość dokonanej przez siebie wypłaty odszkodowania do poziomu kosztów, które poniósłby w sytuacji skorzystania przez poszkodowanego z oferty najmu pojazdu zastępczego przedstawionej przez ubezpieczyciela. Zdaniem strony pozwanej poszkodowany od momentu zgłoszenia szkody nie przejawiał chęci nawiązania współpracy z (...) w procesie naprawiania szkody. W ocenie (...) S.A. w W., w okolicznościach niniejszej sprawy, najem pojazdu zastępczego winien być determinowany technologicznym czasem naprawy uszkodzonego pojazdu, wskazując, iż już przed przystąpieniem do naprawy powinny zostać zamówione części zamienne. Strona pozwana wskazała, iż wynajem pojazdu zastępczego w G. był celowym działaniem mającym na celu zwiększenie rozmiarów szkody, podobnie jak wynajem pojazdu w klasie wyższej, aniżeli pojazd uszkodzony. (...) S.A. w W. zakwestionował również twierdzenia strony powodowej o konieczności wyposażenia pojazdu zastępczego w hak holowniczy.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego strona pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa w całości, zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nadanego wyrokowi zaocznemu, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także o nieobciążanie strony pozwanej kosztami sprzeciwu. Strona pozwana powtórzyła argumentację przedstawioną w odpowiedzi na pozew.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2021 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zawiesił rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu z dnia 23 marca 2021 roku.

W replice z dnia 20 sierpnia 2021 roku strona powodowa podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie wskazując, że zakład ubezpieczeń nie zapewnił poszkodowanemu możliwości wynajmu pojazdu zastępczego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lutego 2020 roku doszło do kolizji drogowej, w której uszkodzeniu uległ samochód marki S. (...) o nr rej. (...) stanowiący własność B. S..

Sprawcą kolizji był posiadacz pojazdu mechanicznego, który w dacie szkody legitymował się umową obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartą z (...) S.A. w W.. Szkoda miała charakter częściowy.

Niesporne.

Uszkodzenia pojazdu nie dyskwalifikowały pojazdu z użytkowania. Uszkodzona została osłona chłodnicy. Uszkodzony pojazd posiadał hak holowniczy. Przy jego użyciu B. S. woził przyczepę, w której przewoził materiały do remontu domu na wsi.

Dowód:

- zeznania B. S., k. 101 verte.;
- rozmowa telefoniczna z konsultantem (...) S.A. w W., płyta CD na k. 68;
- zdjęcie (...) w aktach szkody na płycie CD, k. 70.

W dniu 17 lutego 2020 roku B. S. zgłosił szkodę konsultantowi (...) S.A. w W.. Szkoda została zarejestrowana pod numerem (...). Podczas rozmowy telefonicznej B. S. poinformował, że wnosi o naprawę bezgotówkową oraz że nie odlicza podatku VAT i nie potrzebuje aktualnie pojazdu zastępczego. (...) S.A. w W. poinformował B. S., że przysługuje mu pojazd zastępczy o podobnej klasie co uszkodzony, wskazując na akceptowalne dobowe stawki najmu dla pojazdów: segmentu A – 70 zł netto, segmentu (...) – 80 zł netto, segmentu C – 95 zł netto, segmentu (...) – 130 zł netto.

Dowód:

- zeznania B. S., k. 101 verte.;
- rozmowa telefoniczna z konsultantem (...) S.A. w W., płyta CD na k. 68;
- druk zgłoszenia szkody, k. 55-56.

Pismem z dnia 12 marca 2020 roku (...) S.A. w W. poinformowała B. S., że wciąż nie otrzymała wszystkich informacji w sprawie szkody o numerze (...) dotyczącej pojazdu S. o nr. rej. (...).

W wiadomości elektronicznej z dnia 30 marca 2020 r. warsztat naprawczy poinformował (...) S.A. w W., że poszkodowany był umówiony na oględziny w dniu 25 marca 2020 roku, jednak nie pojawił się i brak jest jakiegokolwiek kontaktu.

W dniu 3 kwietnia 2020 roku (...) j. sporządziła kalkulację naprawy uszkodzonego pojazdu.

Dowód:

- pismo (...) S.A. w W. z dnia 12 marca 2020 r., k. 54;
- wiadomość elektroniczna z dnia 30 marca 2020 r., k. 59;
- kalkulacja naprawy, k. 60-62.

W wiadomościach elektronicznych z dnia 12 maja 2020 roku oraz 2 czerwca 2020 roku (...) S.A. w W. poinformowała warsztat naprawczy, że nie może potwierdzić odpowiedzialności za szkodę, ponieważ sprawca zdarzenia szkodowego nie potwierdził swojej odpowiedzialności.

Dowód:

- wiadomości elektroniczne z dnia 12 maja 2020 roku, k. 144-16.

W wiadomości elektronicznej z dnia 13 sierpnia 2020 r. pełnomocnik poszkodowanego poinformował (...) S.A. w W., że w dniu 17 sierpnia 2020 r. o godz. 9:30 uszkodzony pojazd zostanie odstawiony do warsztatu naprawczego celem dokonania naprawy. (...) S.A. w W. została poinformowana, że poszkodowany od dnia 17 sierpnia 2020 r. potrzebuje wynająć pojazd zastępczy wskazując, że P. O. przedstawił ofertę najmu pojazdu zastępczego segmentu (...) za dobową stawkę w wysokości 160,00. Pełnomocnik poszkodowanego zwrócił się do (...) S.A. w W. o przedstawienie korzystniejszej oferty najmu pojazdu zastępczego.

W wiadomości elektronicznej z dnia 14 sierpnia 2020 r. (...) S.A. w W. poinformowała poszkodowanego, że warunki bezpłatnego najmu pojazdu zastępczego ustalane są indywidualnie z poszkodowanym i zależą od konkretnych okoliczności sprawy.

W wiadomości elektronicznej z dnia 14 sierpnia 2020 r. pełnomocnik poszkodowanego zwrócił się do (...) S.A. w W. o zlecenie najmu na warunkach ustalonych indywidualnie w ten sposób, by nie było żadnych dodatkowych opłat oraz kar pieniężnych.

W wiadomości elektronicznej z dnia 17 sierpnia 2020 r. pełnomocnik poszkodowanego poinformował (...) S.A. w W., że w związku z niepodstawieniem pojazdu zastępczego poszkodowany skorzystał z oferty najmu przedstawionej przez P. O.. Jednocześnie poszkodowany wskazał, że jeżeli (...) S.A. w W. posiada korzystniejszą ofertę, to poszkodowany z niej skorzysta w celu minimalizacji szkody.

W wiadomości elektronicznej z dnia 18 sierpnia 2020 r. (...) S.A. w W. poinformowała poszkodowanego, że przesłano informację z prośbą o kontakt z poszkodowanym.

Dowód:

- pełnomocnictwo, k. 13;
- korespondencja elektroniczna, k. 14-20.

(...) S.A. w W. na podstawie decyzji z 5 sierpnia 2020 r. przyznała poszkodowanemu bezsporną kwotę odszkodowania za naprawę pojazdu w wysokości 3.810 złotych. Odszkodowanie zostało wypłacone na rzecz (...) Handel Centrum Grupa (...) sp j. w dniu 6 sierpnia 2020 r. (...) S.A. w W. na podstawie decyzji z 28 sierpnia 2020 r. przyznała poszkodowanemu dalszą kwotę odszkodowania z tego tytułu w wysokości 2.236,71 zł, która również została przelana na rzecz ww. warsztatu naprawczego.

Dowód:

- decyzja z dnia 5 sierpnia 2020 r., k. 63;
- potwierdzenie wypłaty, k. 64;
- decyzja z dnia 28 sierpnia 2020 r. k. 152.

W dniu 17 sierpnia 2020 roku (poniedziałek) poszkodowany oddał pojazd do naprawy w serwisie (...). W dniu 18 sierpnia 2020 roku (wtorek) (...) S.A. w W. przeprowadziła dodatkowe oględziny pojazdu, a serwis naprawczy zamówił części zamienne, które otrzymał w dniu 20 sierpnia 2020 roku (czwartek). Tego samego dnia (...) j. sporządziła kalkulację naprawy uszkodzonego pojazdu. W dniach 21 oraz 24 – 25 sierpnia 2020 roku (piątek, poniedziałek, wtorek) trwały naprawy blacharskie i lakiernicze. W dniu 26 sierpnia 2020 roku (środa) trwały prace administracyjne i porządkowe związane z wydaniem pojazdu.

Dowód:

- harmonogram naprawy pojazdu k. 21
- kalkulacja naprawy nr (...), k. 22-24
- zeznania B. S., k. 101 verte.
- pisemna opinia biegłego sądowego inż. M. M. k. 112-119.

W związku z brakiem możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu w czasie jego naprawy B. S. potrzebował wynająć pojazd zastępczy z hakiem. W rozmowie z infolinią (...) wskazano poszkodowanemu, iż ubezpieczyciel nie posiada możliwości wynajęcia mu pojazdu wyposażonego w hak holowniczy, wobec czego powinien wynająć taki samochód zastępczy na własną rękę. Wobec powyższego B. S. w dniu 17 sierpnia 2020 r. zawarł z P. O., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) pod adresem ul. (...) w G., umowę najmu samochodu zastępczego. Przedmiotem najmu był samochód osobowy marki V. (...) w opcji bez limitu kilometrów, z zainstalowanym hakiem. Wysokość czynszu najmu została określona na kwotę 160,00 złotych brutto za dobę.

Pojazd był niezbędny B. S. do codziennego użytku a także do przewożenia w przyczepie materiałów budowlanych.

W okresie od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku P. O. oferował najem pojazdów zastępczych wg cennika: segment (...) – 160 zł brutto, segment C – 200 zł brutto, segment (...) – 246 zł brutto, segment (...) 400 zł brutto.

Wynajmowany pojazd był wyżej klasy niż pojazd uszkodzony.

Najem pojazdu zastępczego trwał do 28 sierpnia 2020 r.

Koszt usługi wynajmu zamknął się kwotą 1.760 złotych brutto (11 dni).

Dowód :

- umowa najmu samochodu z dnia 17 sierpnia 2020 roku, k. 10,
- potwierdzenie zdania pojazdu – k. 11,
- faktura VAT nr (...) z dnia 28 sierpnia 2020 roku, k.12,
- cennik, k. 105,
- zeznania B. S., k. 101 verte,
- opinia biegłego sądowego inż. M. M., k. 112-119.

(...) S.A. w W. na podstawie decyzji z 9 września 2020 r. przyznała poszkodowanemu z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego kwotę 400 złotych. Zakład ubezpieczeń uznał za zasadny 5-dniowy okres najmu pojazdu zastępczego przy dobowej stawce w wysokości 80 złotych netto. W dalszej części decyzji wskazano, że zakład ubezpieczeń proponował poszkodowanemu zorganizowanie wynajmu pojazdu za rzeczoną stawkę.

W wiadomości elektronicznej z dnia 21 września 2020 roku pełnomocnik poszkodowanego wskazał, że zakład ubezpieczeń nie był w stanie zorganizować pojazdu, którym byłaby możliwość holowania przyczepy.

W odpowiedzi z dnia 6 października 2020 r. (...) S.A. w W. podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko.

Pismem z dnia 19 października 2020 r. pełnomocnik poszkodowanego wezwał (...) S.A. w W. do zapłaty kwoty 1.360,00 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma.

(...) S.A. w W. w odpowiedzi na wezwanie – na podstawie decyzji z 23 października 2020 r. – przyznała poszkodowanemu z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego dalszą kwotę 92 złotych tytułem podatku VAT.

Dowód :

- decyzja (...) S.A. w W. z 9 września 2020 r., k. 25,
- wiadomość elektroniczna z dnia 21 września 2020 r., k. 26,

- pismo (...) S.A. w W. z 6 października 2020 r., k. 27;
- wezwanie do zapłaty z dnia 19 października 2020 r., k. 28-29;
- decyzja (...) S.A. w W. z 23 października 2020 r., k. 30-31.

Umową cesji wierzytelności z dnia 28 sierpnia 2020 roku B. S. przełał na P. O. swoją wierzytelność przysługującą mu względem (...) S.A. w W. w związku z wynajmem pojazdu zastępczego.

Dowód :

- umowa cesji wierzytelności z 28 sierpnia 2020 r., k. 32.

W III kwartale 2020 roku średnia realna dobową stawka za wynajem pojazdu zastępczego z ofert podmiotów, z którymi współpracuje (...) S.A. w W., na warunkach tożsamyh z warunkami wynajmu u P. O., z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i nielimitowanego przebiegu kilometrów wyniosła kwotę:

- dla pojazdów z segmentu (...) – 195,00 złotych netto.
- dla pojazdów z segmentu C – 257,38 złotych netto.

Okres konieczny i niezbędny na naprawę pojazdu B. S. wynosił 10 dni, w tym: 2 dni – ustalenie rozmiaru uszkodzeń i ich kwalifikacja, 2 dni – zamówienie części zamiennych, 1 dzień – technologiczny czas naprawy blacharskiej, 2 dni – technologiczny czas naprawy lakierniczej, 1 dzień – prace administracyjne i porządkowe, 2 dni – dni wolne od pracy.

Uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wynosił 10 dni.

Dowód :

- pisemna opinia biegłego sądowego inż. M. M. k. 112-119.

(...) S.A. w W. w toku postępowań likwidacyjnych współpracuje ze spółkami świadczącymi usługi w zakresie profesjonalnego wynajmu pojazdów zastępczych.

Dowód :

- dokumenty zgromadzone w aktach szkody, płyta CD na k. 69.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Roszczenie powoda ma charakter roszczenia odszkodowawczego, znajdującego oparcie w przepisach art. 822 § 1 i 2 k.c., art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152, ze zm.) oraz art. 436 § 1 k.c. i 415 k.c. Okoliczności kolizji z dnia 15 lutego 2020 roku nie były sporne pomiędzy stronami. Również legitymacja procesowa bierna pozwanej spółki do występowania w niniejszym procesie, mająca za podstawę art. 19 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, nie pozostawała przedmiotem sporu. Było bowiem okolicznością niekwestionowaną, iż sprawca szkody posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanej spółce. Pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności i wypłaciła w części odszkodowanie za wynajem samochodu zastępczego. Nie budziło również wątpliwości, iż do przedmiotowego zdarzenia drogowego doszło na skutek zawinionego działania uczestnika ruchu drogowego posiadającego polisę OC w pozwanej spółce.

Legitymacja procesowa czynna powoda wynika, poza wskazanymi powyżej przepisami, ponadto z treści art. 509 § 1 i 2 k.c., jako że wierzytelność z tytułu refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługująca poszkodowanemu, została przelana przez poszkodowanego na rzecz P. O.. Wraz z ww. wierzytelnością przeszły ponadto na powoda wszelkie związane z nią prawa. Strona pozwana nie kwestionowała legitymacji czynnej powoda.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W literaturze dominującą jest teoria adekwatnego związku przyczynowego, od której odstępstwa mogą wystąpić w warunkach opisanych w art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którym w granicach określonych w art. 361 § 1 k.c., w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Co do zasady normalny związek przyczynowy pełni zatem w prawie cywilnym funkcję przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, a nadto wyznacza jej granice w tym sensie, że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa zdarzeń, z którymi ustawa łączy jego obowiązek odszkodowawczy. Skutki zaś pozostające poza granicami adekwatnej przyczynowości nie są objęte takim obowiązkiem. Adekwatny związek przyczynowy pozwala na uznanie prawnej doniosłości tych skutków, które są dla badanego zdarzenia zwykle (typowe, normalne), a na odrzucenie takich, które oceniamy jako niezwykle, nietypowe, nienormalne. Następstwo zdarzenia ma zaś normalny charakter wówczas, gdy w danym układzie stosunków i warunków oraz w zwyczajnym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest następstwem danego zdarzenia lub gdy zazwyczaj, w zwykłym porządku rzeczy jest konsekwencją danego zdarzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2003 roku, sygn. III CKN 473/01 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2006 roku, sygn. akt II CK 372/05). W świetle powyższego przepisu wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza, kierowcy samochodu. Reguła płynąca z przywołanego przepisu nakazuje także przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach wspomnianego adekwatnego związku przyczynowego. Podstawową bowiem funkcją odszkodowania jest kompensacja, co oznacza, że odszkodowanie powinno przywrócić w majątku poszkodowanego stan rzeczy naruszony zdarzeniem wyrządzającym szkodę, nie może ono jednak przewyższać wysokości faktycznie poniesionej szkody.

Utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia stanowi szkodę majątkową. Normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego zniszczenia ale również uszkodzenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji gdyby mu szkody nie wyrządzono. Za szkodę można uznać tylko koszty niezbędne, rzeczywiście poniesione przez poszkodowanego, którego obciąża ciężar dowodu wysokości szkody.

W niniejszej sprawie potrzeba wynajmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego została wystarczająco udowodniona. Uszkodzenia pojazdu co prawda nie eliminowały go z bezpiecznego użytkowania, zatem pojazd był jezdny, jednak na czas naprawy poszkodowany nie mógł go użytkować. Poszkodowany B. S. zeznał, że wynajęty pojazd był mu niezbędny do przewożenia materiałów budowlanych. W ten bowiem sposób wykorzystywał pojazd uszkodzony, który miał zamontowany w tym celu hak holowniczy (vide zdjęcie (...) w aktach szkody na płycie CD, k. 70), zatem w ocenie Sądu zasadnym było wynajęcie przez poszkodowanego pojazdu również z zamontowanym hakiem. W przeciwnym razie poszkodowany nie mógłby przewozić materiałów budowlanych, a przecież w takim celu wykorzystywał pojazd uszkodzony, i w takim też celu miał prawo wykorzystywać pojazd wynajęty. Wbrew zarzutom strony pozwanej wynajęcie pojazdu z hakiem holowniczym było zasadne i nie miało na celu „zdyskredytowania” oferty zakładu ubezpieczeń, skoro w momencie odstawienia pojazdu do warsztatu taka oferta nie została przedstawiona poszkodowanemu. Należy bowiem zauważyć, że z korespondencji elektronicznej wynika, że poszkodowany zwracał się do (...) S.A. w W. o zlecenie najmu pojazdu zastępczego (nawet po dniu zawarcia umowy najmu z powodem), jednak pozostało to bez realnej reakcji ubezpieczyciela. Strona pozwana nie wykazała, że przedstawiła poszkodowanemu ofertę najmu pojazdu zastępczego. Z rozmowy telefonicznej z konsultantem (...) S.A. w W. wynika jedynie, że

poszkodowany został poinformowany o tym, że przysługuje mu pojazd zastępczy o podobnej klasie co uszkodzony, a także o akceptowalnych przez ubezpieczyciela dobowych stawki najmu dla pojazdów.

Odnosząc się do zagadnienia ciężaru dowodu należy stwierdzić, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach procesu (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Aktualny jest pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 roku (sygn. II CSK 293/07): Stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu. Interpretacja pojęcia „faktu” musi prowadzić do łączenia go wyłącznie z faktami prawnymi. Tylko z takimi faktami bowiem normy prawa materialnego wiążą w swych hipotezach określone konsekwencje prawne. Ciężar dowodu w postępowaniu cywilnym nie zawsze spoczywa na powodzie. Ten, kto odmawia uczynienia zadość żądaniu powoda, obowiązany jest udowodnić fakty wskazujące na to, że uprawnienie żądającemu nie przysługuje (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 roku, sygn. akt IV CSK 299/06 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2002 roku, sygn. akt V CKN 745/00).

Pomiędzy stronami sporna była długość okresu najmu pojazdu zastępczego oraz wysokość stawki najmu.

W związku z tym, że ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych nie definiuje pojęcia szkody, konieczne jest sięgnięcie, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, do kodeksu cywilnego, tj. omawianego już art. 361 k.c.

Na kanwie tych przepisów przyjęto w orzecznictwie, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, sygn. akt III CZP 5/11).

W przedmiotowej sprawie nie było sporu co do zasady ponoszenia przez pozwaną odpowiedzialności gwarancyjnej z tytułu umowy ubezpieczenia OC za zdarzenie z dnia 15 lutego 2020 roku. Pozwana wskazywała jednak, że umożliwiła poszkodowanemu bezkosztowy wynajem pojazdu zastępczego tej samej klasy i na tych samych warunkach, co pojazd uszkodzony. W tym miejscu należy wskazać, że poszkodowany decydując się na najem pojazdu zastępczego, nie ma obowiązku poszukiwania najtańszej oferty najmu dostępnej na rynku, ale musi mieć na względzie ciężący na nim obowiązek zapobiegania zwiększaniu się szkody, a pojazd zastępczy, którego koszty najmu pokrywa ubezpieczyciel, o ile to możliwe, powinien odpowiadać klasie i rodzajowi pojazdu uszkodzonego. W niniejszej sprawie poszkodowany wynajął pojazd wyżej klasy niż pojazd uszkodzony (segment C), jednak za stawkę niższą od średniej stawki dla pojazdów tej samej klasy co pojazd uszkodzony (segment (...)). Jak wskazał biegły sądowy z zakresu techniki samochodowej, w trzecim kwartale 2020 roku, średnia realna dobową stawką za wynajem pojazdu zastępczego z ofert podmiotów, z którymi współpracuje (...) S.A. w W., na warunkach tożsamyh z warunkami wynajmu u P. O., z uwzględnieniem bezgotówkowego rozliczenia kosztów, pełnego ubezpieczenia OC, AC i (...) oraz opcji dodatkowych w postaci wykupionego udziału własnego w szkodach i nielimitowanego przebiegu kilometrów wyniosła kwotę dla pojazdów z segmentu (...) – 195,00 złotych netto, a dla pojazdów z segmentu C – 257,38 złotych netto. Zastosowana przez powoda dobową stawką najmu w wysokości 160 złotych brutto była więc stawką niższą od średniej stawki dla wynajmu pojazdów klasy (...).

W tym kontekście chybione okazały się zarzuty strony pozwanej, że wynajęcie pojazdu u przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą w G. zwiększyło rozmiar szkody. Przeciwnie, jak już zostało wspomniane, zastosowana stawka najmu była wręcz niższa od średnich stawek stosowanych na lokalnym rynku. Poszkodowany zeznał, że zdecydował się na najem pojazdu u powoda z prozaicznego powodu, mianowicie otrzymał jego wizytówkę w (...) serwisie (...).

Podkreślenia wymaga także fakt, że poszkodowany nie otrzymał od (...) S.A. w W. realnej oferty najmu pojazdu zastępczego. Jak zaś wynika z akt sprawy pełnomocnik poszkodowanego zwracał się o zorganizowanie takiego najmu,

informując ze stosownym wyprzedzeniem o tym, że pojazd zostanie oddany do naprawy. Wiadomość elektroniczna z dnia 13 sierpnia 2020 roku pozostała jednak bez reakcji ze strony ubezpieczyciela. Co więcej, pełnomocnik poszkodowanego już po wynajęciu pojazdu zastępczego poinformował (...) S.A. w W., że przypadku przestawienia korzystniejszej oferty najmu, poszkodowany z niej skorzysta. Poszkodowany B. S. zeznał nadto, że zwracał się do (...) o zorganizowanie najmu pojazdu zastępczego z hakiem, ale powiedziano mu, że (...) takim pojazdem nie dysponuje i że może on wynająć pojazd zastępczy z hakiem na własną rękę, co też poszkodowany uczynił.

Jeśli zaś chodzi o okres najmu pojazdu zastępczego, to biegły sądowy z zakresu techniki samochodowej wskazał, że okres niezbędny na naprawę pojazdu marki S. (...) o nr. rej. (...) wynosił 10 dni kalendarzowych, w tym: 2 dni – ustalenie rozmiaru uszkodzeń i ich kwalifikacja, 2 dni – zamówienie części zamiennych, 1 dzień – technologiczny czas naprawy blacharskiej, 2 dni – technologiczny czas naprawy lakierniczej, 1 dzień – prace administracyjne i porządkowe, 2 dni – dni wolne od pracy.

Strona pozwana stanęła na stanowisku, że w niniejszej sprawie uznany powinien być jedynie technologiczny czas naprawy uszkodzonego pojazdu. Stanowisko to nie zasługiwało na aprobatę.

Należy zauważyć, że nie można w kwestii okresu najmu pojazdu zastępczego kierować się wyłącznie technologicznym czasem naprawy pojazdu w przypadku, gdy pojazd faktycznie dłużej przebywał w serwisie naprawczym. Technologiczny czas naprawy jest wyliczony w programach kosztorysowych i jest wyliczony teoretycznie, i nie uwzględnia wielu istotnych czynników takich jak dokonanie pierwszych i ewentualnie kolejnych oględzin, zamówienia i dostarczenia części zamiennych, systemu pracy danego warsztatu naprawczego. Uwzględnić trzeba okoliczność, że przyjmowany do naprawy samochód nie jest jedynym, a tym samym podlega naprawie w określonej kolejności. W ocenie Sądu miarodajnym winien być rzeczywisty czas naprawy, a więc okres, w którym uszkodzony pojazd mechaniczny w normalnym stanie rzeczy, przy uwzględnieniu faktycznych elementów naprawy (oczekiwanie w kolejce na naprawę, sprowadzenie części zamiennych, technologiczna przerwa potrzebna na wyschnięcie świeżej powłoki lakierniczej przed przystąpieniem do prac związanych z konserwacją oraz montażem pojazdu itp.), a także procesu likwidacji szkody (oczekiwanie na oględziny, czas oczekiwania na ponowne oględziny, oczekiwanie na kalkulację) może zostać oddany poszkodowanemu do użytku.

W niniejszej sprawie w dniu 17 sierpnia 2020 roku (poniedziałek) poszkodowany oddał pojazd do naprawy w serwisie (...). W dniu 18 sierpnia 2020 roku (wtorek) (...) S.A. w W. przeprowadziła dodatkowe oględziny pojazdu, a serwis naprawczy zamówił części zamienne, które otrzymał w dniu 20 sierpnia 2020 roku (czwartek). Tego samego dnia (...) j. sporządziła kalkulację naprawy uszkodzonego pojazdu. W dniach 21 oraz 24 – 25 sierpnia 2020 roku (piątek, poniedziałek, wtorek) trwały naprawy blacharskie i lakiernicze. W dniu 26 sierpnia 2020 roku (środa) trwały prace administracyjne i porządkowe związane z wydaniem pojazdu. Sąd nie podziela stanowiska strony pozwanej, mianowicie, że części zamienne powinny zostać zamówione już w kwietniu 2020 roku, skoro w wiadomościach elektronicznych z dnia 12 maja 2020 roku oraz 2 czerwca 2020 roku (...) S.A. w W. poinformowała warsztat naprawczy, że nie może potwierdzić odpowiedzialności za szkodę. Podkreślić przy tym należy, że naprawa pojazdu miała nastąpić bezgotówkowo, a zatem warsztat nie mógł zamówić części zamiennych zanim nie uzyskał potwierdzenia przyjęcia przez ubezpieczyciela odpowiedzialności za zdarzenie. Nieuzasadnione jest nadto przerzucanie na poszkodowanego konsekwencji opieszałości warsztatu naprawczego, który był przecież warsztatem, do którego poszkodowany został skierowany przez pozwanego ubezpieczyciela w celu dokonania naprawy bezgotówkowej pojazdu.

Z powyższych względów Sąd uznał, że szkoda w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego powstała w wyniku zdarzenia z dnia 15 lutego 2020 roku, wyniosła łącznie kwotę 1.600 złotych brutto (10 dni najmu przy dobowej stawce 160 zł brutto). Uwzględniając kwotę wypłaconego przed procesem odszkodowania, tj. 492,00 zł brutto, nadal niezaspokojone pozostawało zatem roszczenie odszkodowawcze w wysokości 1.108 zł brutto i taka też kwota została uwzględniona w pkt. I wyroku.

Roszczenie o odsetki znajduje swoje oparcie w treści art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Dłużnik popada w opóźnienie jeśli nie spełnia świadczenia pieniężnego w terminie, w którym stało się ono wymagalne także wtedy, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2003 roku, sygn. akt II CK 146/02). Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. W rozważanym przypadku szkoda z tytułu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego została zgłoszona w dniu 9 września 2020 r., a zatem żądanie powoda zasądzenia odsetek od dnia 10 października 2020 r. było zasadne.

Ze wskazanych względów Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

Ustalając stan faktyczny Sąd opierał się na dowodach z dokumentów oraz zeznaniach świadka B. S., które to dowody nie były kwestionowane przez żadną ze stron. W zakresie ustalenia dobowej stawki oraz okresu najmu pojazdu zastępczego Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej inż. M. M.. Opinia została sporządzona zgodnie z treścią postanowienia dowodowego w tym przedmiocie, nie zawiera braków ani sprzeczności. Istotne zaś okoliczności dotyczące jej przedmiotu, ustalone na podstawie załączonych do akt przez strony dokumentów, są przedstawione w sposób nie budzący wątpliwości - opinia jest jasna i nie zawiera twierdzeń i wniosków, które nie znajdowałyby oparcia w materiale dowodowym sprawy, w wiedzy i doświadczeniu zawodowym biegłego oraz zasadach logiki. Żadna ze stron nie złożyła zarzutów do opinii. Stąd też Sąd uznał opinię za przydatną do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Roszczenie powoda zostało uwzględnione w całości a poniósł on koszty w łącznej kwocie 1.187 zł (100 zł opłata od pozwu, 270 zł wynagrodzenie pełnomocnika obliczone na podstawie § 2 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), 17 zł opłata od pełnomocnictwa oraz 800 złotych tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

O nieuiszczonych kosztach sądowych, na które składa się kwota 421,33 złotych tytułem wynagrodzenia biegłego sądowego, Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 roku, poz. 755 ze zm.). Zważywszy że przy rozstrzygnięciu o obowiązku ponoszenia kosztów sądowych należy stosować zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu, kosztami tymi należało obciążyć pozwanego jako stronę przegrywającą sprawę. Dlatego też w punkcie IV wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 421,33 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

W powołaniu powyższej argumentacji orzeczono jak w sentencji.

Sędzia Małgorzata Janik – Białek